

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 3. maja 1856.

Gosp. družbenikom c. k. krajske kmetijske družbe.

Vabilo k velikemu zboru v Ljubljani
prihodnje sredo, 7. maja.*Zbor bo po navadi v veliki zbornici mestnega magistrata (na rotovži) in se bo začel ob devetih dopoldne.*

Predmeti zbora:

1. Začetni govor predsednika družbinega.
2. Naznanila važniših opravil, ki jih je preteklo leto doveršil glavni odbor v imenu kmetijske družbe.
3. Predlogi društvenih podružnic ali posamnih družbenikov, ki so bili po §. 21. dr. postav glavnemu odboru poprej na znanje dani.
4. Razlog oskerbništva društvenega verta na Poljanah lansko leto, in kako se bo vprihodnje ravnalo.
5. Važnost tépk (černivk), in zlasti koroških tépk, pri zasadbi sadnega drevja na debelo, posebno poleg cest in drugih potov, okoli travnikov in njiv.
6. Kaj naj bise za povzdigo kmetijstva na Notrajskem počelo, ker se bliža čas, da zavoljo železnice med Ljubljano in Terstom bo jenjala vozarija v teh krajih, in kako bi utegnili kmetijska družba pripomoči k ti potrebni povzdigi.
7. Naznanilo stroškov in dohodkov kmetijske družbe lanskega leta, in njih prevdarek za letošnje leto.
8. Kterim posebno pridnim sadjo- in murvorejem naj bi se letos podelila častna svetinja.
9. Volitev treh odbornikov v glavni odbor kmetijske družbe namesto dosluženega pa po §. 28. društ. postav sopet voljivnega gosp. Mihela Prégel-na in gosp. Antona Samasa in pa namesto v Prago prestavljenega gosp. prof. dr. Strupi-a, na čigar mesto in kot oskerbnika društvenega verta je glavni odbor začasno izvolil preč. gosp. fajmoštra J. Zalokarja.
10. Volitev novih društvenikov.

Na ogled in deloma tudi za pokušnjo bo v tem zboru razstavljeno sledeče: nova žito-sejavnica po iznajdbi Fichtnerjevi na Dunaji, ki se zamore na vsaki plug nastaviti, — švajcarska pinja, švajcarska golida za mleko, švajcarske leséne latvice in posnemavke, — in tepkovec iz koroških tépk lavantinske doline in pa iz krajskih dolenskih iz Prežgajna.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

Nikar ne pozabimo kopriv!

„Novice“ so že večkrat govorile od kopriv in si prizadevale dokazati, da so molzni živini prijetna pa tudi tečna klaja. Naj mi tedaj dovolijo, da jih še enkrat v misel vzamem in povém, kar sem unidan bral od njih v starih domačih bukvah, ktere so tudi našim kmetom znane pod imenom: „Kmetam sa potrebo inu pomoč“. Ker so le-te bukve natisnjene bile že leta 1789, ne bo nobeden naših bravcev mogel reči, da je to, kar bom povedal, le kakošna „nova abota“.

Čujmo tedaj, kaj govoré imenovane bukve od kopriv (Brennesseln). „Imel je — pravijo — priden gospodar kos

zemlje na hribu blizo pol dné dela, kateri je tako kamniten in reven bil, da skor ni nuje vredno bilo ga obdelovati. Na ta kos je posejal kopriv. Mesca kimovca in kozoperska (septembra in oktobra) je koprive po pustih krajih okoli vasi izkopaval, jih je potem saksebi tergal, je zadnje konce korenin odrezal in tudi štibele do pol persta ali čez, in tako jih je po versti precej blizo skupaj zasadil ter jih s perstjo enmalo zasul, da so korenine po koncu stale. Njegovi sosede kajpakda! so se mu posmehovali, da si toliko truda prizadene plevél pelcati! Al ko je prihodnje leto 10 voz za svoje krave pokošanih kopriv z volom domú speljal, se je pa on smejal. Kopriva je kaj dobra klaja za krave, da veliko in dobrega mleka dadó, in zraven je še zdravilo in jih varuje mnogoterih bolezin. Tudi jih živina rada jé, ako se le ob pravem času pokosé, kar se mora rožnega cveta (junija) ali vélikega serpana (julija) zgoditi. Koprive se namesti merve s slamo mešajo, ali se s kropom poparijo, se dajo čez noč stati in drugi dan se živini ta čorba piti in jésti daje. Koprive se morejo vsako leto trikrat žeti, ako je zemlja le nekoliko pognojena bila, kar se utegne z listjem ali vejami storiti, ktere se v jeseni zaverhi potrosijo. Hoče kdo koprive sejati, naj si seme mesca vélikega serpana (augusta) spravlja. Metla se odreže ter se dá posušiti na rižuhi; potem seme samo odpade. Mesca kimovca (septembra) se kmali seje; prvo leto se pa ne smejo žeti. Ako gospodar tako ravna, si bo na svetu, ki za nič družega ni, pridelal dobre klaje, da ne bo vedil kuko in zakaj“.

„Kopriva ne pogine“ je naš stari pregovor, kateri nas dvoje uči: eno je, da kopriva raste kjer koli bodi in da ji nobeno vreme ne škoduje; drugo pa, da stari naši, kateri so s tem prigovorom primerjali malopridnega človeka s koprivo, so ravno toliko od koristnosti koprive vedili kakor tisti naši predniki, kateri so nam sedaj tako ljubi krompir nekdanj „svinsko jéd“ psovali, in ktere so mogli beriči silama priganjati, da so ga sadili. Moja misel pa ni, da bi dobroto kopriv primerjal z dobroto krompirja; le opomniti sem hotel, da pravo spoznanje marsiktere koristne reči je včasih dolga dolga pot. Ker koprive pečejo, mislijo ljudje, da je to znamenje, da niso za nič; al tako soditi smejo le otroci, ne pa pametni gospodarji. Res je tudi, da s koprivami samimi si gospodar ne bo pridobil grunta, — pa pustote in zanemarjeni koti se zamorejo ž njimi vendar v svet prenarediti, iz kterege se namolze marsikak verč mleka in marsikak funt masla. Koprivnikar.

Rastlina.

Spisal Janez Tušek na Dunaji.

(Dalje.) VI.

Tù vidimo zdaj pred sabo celico, v kateri delavec rastline stanuje. — Kako smo pa do njega prišli? — Se vé da bi ga bili s prostimi očmi zastonj iskali, ker je vendar tako šibke postave, pa z ostro britvijo smo teh kmetičev nekaj odrezali od njih države in položili pod drobnogled in skoz njega pogledali. Drobnogled nas je tedaj pripeljal pred njegovo hišico.

Čujmo, kaj nam bo govoril stanovavec iz svoje celice. Poprašajmo ga še poprej, kako se glasi njegovo ime?